

OVERSIKT OVER EUROPARÅDET

**Til forsvar for menneskerettigheter,
demokrati og rettssikkerhet**

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

French edition

Le Conseil de l'Europe – Tour d'horizon

Author: Directorate of Communication
– Public Relations Section

Design and layout: Documents and
Publications Production Department

Photos © Council of Europe – Shutterstock

Printed at the Council of Europe

Innholdsfortegnelse

KORT OM EUROPARÅDET	2
SLIK FUNGERER DET	4
DE VIKTIGSTE KONVENSJONENE	8
MEKANISMER FOR OVERVÅKNING OG EVALUERING	12
DE VIKTIGSTE PARTNERSKAPSAVTALENE	16
EUROPARÅDET OG UNGE	18
EUROPARÅDET OG DEN EUROPEISKE UNION	19
MEDLEMSLAND	20

KORT OM EUROPARÅDET

ROLLE

— Europarådet med sine 46 medlemsland samarbeider om å styrke menneskerettigheter, demokrati og rettssikkerhet på hele det europeiske kontinentet og andre steder.

” Visste du dette?

Europarådet har 46 medlemsland og til sammen over 700 millioner innbyggere.

— Rådet har utviklet et velfungerende rettsvernssystem, hvorav Den europeiske menneskerettsdomstolen er best kjent. Domstolen er etablert i tråd med Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen, som er ratifisert av alle medlemsland i Europarådet.

— Domstolen sørger for at konvensjonen gjennomføres i de 46 medlemslandene. Enkelt personer kan fremsette klage om brudd på menneskerettighetene for domstolen i Strasbourg etter at saken er prøvd i alle appellinstanser i det aktuelle medlemslandet.

— Blant Europarådets viktigste gjennomslag er avskaffelse av dødsstraff. Henrettelse er ikke brukt som straff i noen av de 46 medlemslandene siden 1997.

HISTORIE

■ Europarådet var en pioner i arbeidet med europeisk integrasjon. Rådet ble etablert i 1949, i kjølvannet av den andre verdenskrig, for å sikre politisk rekonstruksjon av Europa med utgangspunkt i noen grunnleggende verdier som krigen forkastet og dermed brakte kontinentet i kne.

■ Europarådet var blant de første internasjonale institusjonene som åpnet dørene for land i Sentral- og Øst-Europa etter Berlinmurens fall. Rådet har hjulpet disse landene med å gjennomføre nødvendige politiske, lovgivende, konstitusjonelle og juridiske reformer. Det har også tilpasset seg vår tids utfordringer ved å etablere nye avtaler på områder som cyberkriminalitet, personvern, internasjonal terrorisme, menneskehandel, vold mot kvinner, seksuell utnyttning, misbruk av barn, osv.

” Visste du dette?

Ingen land har blitt medlem av Den europeiske union uten først å være medlem av Europarådet.

SYMBOLENE

■ Europarådet har eget flagg, egen nasjonalsang og egen logo.

■ Det europeiske flagget med sine tolv gullstjerner i sirkel på himmelblå bakgrunn er blant verdens mest kjente. Det ble utarbeidet av Europarådet i 1955, tatt i bruk i Den europeiske union i 1985 og har blitt et felles symbol på europeisk oppbygging, utover medlemskap i en bestemt institusjon.

■ Like vel ansett er den europeiske nasjonalsangen, som er hentet fra preludiet til «Ode til gleden» fra Beethovens niende symfoni. Den ble laget i 1972 og tatt i bruk i Den europeiske union i 1986.

■ I Europarådets logo er det europeiske flagget kombinert med et dynamisk symbol (spiralen) som representerer de europeiske landenes felles erfaring og Europarådets urokkelige innsats.

SLIK FUNGERER DET

En rekke organer og enkeltpersoner har ansvar for at Europarådet fungerer som det skal, og hver enkelt spiller en avgjørende rolle.

GENERALSEKRETÆREN

Generalsekretæren velges av parlamentarikerforsamlingen for et tidsrom på fem år, som organisasjonens øverste leder med ansvar for strategisk planlegging og ledelse av Europarådets aktivitetsprogram og budsjett. Stillingen er i dag besatt av Alain Berset fra Sveits.

Visegeneralsekretæren velges også av parlamentarikerforsamlingen for fem år, i et eget valg.

MINISTERKOMITEEN

Dette er Europarådets beslutningsorgan og består av utenriksministrene fra alle medlemsland eller deres permanente diplomatiske representanter i Strasbourg. Det er ministerkomiteen som legger Europarådets politikk og godkjenner rådets budsjett og aktivitetsprogram.

www.coe.int/cm

PARLAMENTARIKERFORSAMLINGEN

Parlamentarikerforsamlingen består av valgte representanter fra de 46 nasjonale parlamentene og er et forum for diskusjon og forslag knyttet til saker av sosial og politisk karakter som berører hele Europa. Forsamlingen har initiert mange av organisasjonens konvensjoner, deriblant Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen.

www.assembly.coe.int

KONGRESSEN FOR LOKALE OG REGIONALE MYNDIGHETER

Kongressens oppgave er å sørge for lokalt og regional demokrati i de 46 medlemslandene. Den består av to kamre – ett for lokale og ett for regionale myndigheter – samt tre komiteer, og representerer til sammen over 150 000 lokale og regional myndigheter.

www.coe.int/congress

DEN EUROPEISKE MENNESKERETTS- DOMSTOLEN

Domstolen ble etablert i 1959 og er en institusjon hvor enkeltpersoner, grupperinger og myndigheter uansett nasjonalitet kan få prøvd angivelige brudd på Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen.

www.echr.coe.int

KOMMISÆREN FOR MENNESKERETTIGHETER

Kommisæren for menneskerettigheter er en frittstående institusjon i Europarådet. Kommisærens mandat er å skape bevissthet om og respekt for menneskerettigheter i de 46 landene som er medlem av Europarådet.

www.coe.int/commissioner

KONFERANSEN AV INTERNASJONALE IKKE-STATLIGE ORGANISASJONER (INGO)

— Konferansen utgjør et essensielt bindeledd mellom politikere og vanlige innbyggere, og bidrar til å sikre at sivilsamfunnets stemme blir hørt i Europarådet. Konferansen består av delegater fra internasjonale ikke-statlige organisasjoner (INGO).

— www.coe.int/ngo

SEKRETARIATET

— The Council of Europe is based in Strasbourg, France. It employs 2 300 people from the 46 member states and maintains external offices and offices in charge of liaison with other international organisations.

DE VIKTIGSTE KONVENSJONENE

Europarådet forsvarer menneskerettigheter og demokrati gjennom internasjonale konvensjoner. Dette er juridisk bindende avtaler som medlemslandene er bundet av når de har undertegnet og ratifisert dem. Det føres jevnlig tilsyn med medlemslandenes politikk for å sikre at den er i samsvar med avtalene.

KONVENSJONEN OM BESKYTTELSE AV MENNESKERETTIGHETENE OG DE GRUNNLEGGENDE FRIHETER

■ Konvensjonen trådte i kraft i 1950 og sikrer sivile og politiske rettigheter, i særdeleshet retten til liv og retten til rettferdig rettergang, ytringsfrihet og tanke- og religionsfrihet. Den forbyr tortur, tvangsarbeid, dødsstraff og alle former for diskriminering, og etablerte et unikt system, Den europeiske menneskerettsdomstolen, for å sikre at menneskerettighetene overholdes.

DEN EUROPEISKE SOSIALPAKTEN

■ Pakten ble introdusert i 1961 og revidert i 1996 og sikrer Europas innbyggere økonomiske og sosiale rettigheter: arbeid, sosial og rettslig beskyttelse, bolig, helsetjenester, utdanning, bevegelsesfrihet og ikke-diskriminering.

” Visste du dette?

Europarådet har produsert over 220 avtaler til forsvar for menneskerettigheter, demokrati og rettssikkerhet.

KONVENSJONEN OM CYBERKRIMINALITET

■ Konvensjonen om cyberkriminalitet trådte i kraft 1. juli 2004 og er veiledende for land som ønsker å utarbeide samstemt og altomfattende lovgivning rundt cyberkriminalitet. Det er det eneste juridisk bindende internasjonale instrumentet på dette feltet.

DET EUROPEISKE CHARTERET OM LOKALT SELVSTYRE

■ Charteret legger det konstitusjonelle grunnlaget for lokalt selvstyre i de 46 medlemslandene som har ratifisert det. Det garanterer politisk, administrativ og finansiell uavhengighet for lokale myndigheter.

DEN EUROPEISKE KULTURKONVENSJONEN

■ Kultur er en nøkkel til å skape forståelse for andre mennesker og respekt for mangfold, og Europarådet vedtok derfor i 1954 Den europeiske kulturkonvensjonen, som danner grunnlag for europeisk samarbeid på områdene kultur, utdanning, ungdom, sport og idrett, språk og overføring av felles verdier.

” Visste du dette?

I 2015 ble det vedtatt en tilleggsprotokoll til Europarådets konvensjon om forebygging av terrorisme rettet mot problemet med “fremmedkrigere med terrorisme som formål”.

KONVENSJONEN OM BESKYTTELSE AV BARN MOT SEKSUELL UTNYTTING OG SEKSUELT MISBRUK (LANZAROTE-KONVENSJONEN)

■ Dette var det første instrumentet som kriminaliserte ulike former for seksuelt misbruk av barn, herunder overgrep i hjemmet og familien. Lanzarote-komiteen har ansvar for å se til at partene gjennomfører konvensjonen i praksis.

KONVENSJONEN OM FOREBYGGING OG BEKJEMPELSE AV VOLD MOT KVINNER OG VOLD I NÆRE RELASJONER (ISTANBUL-KONVENSJONEN)

■ Formålet med konvensjonen er å få landene til å iverksette tiltak mot alle former for vold, beskytte ofre og rettsforfølge gjerningspersoner. Den representerer et viktig steg videre på dette feltet og baserer seg på premisset om at slik vold ikke kan bekjempes uten å gjøre en innsats for et mer likestilt forhold mellom kvinner og menn.

” Visste du dette?

Den europeiske konvensjonen om antidoping, vedtatt i 1989, er eneste internasjonale juridiske instrument på dette feltet i dag.

DEN EUROPEISK KONVENSJONEN OM MENNESKERETTIGHETER OG BIOMEDISIN

■ Den europeiske konvensjonen om menneskerettigheter og biomedisin skal sikre etisk praksis på det biomedisinske feltet. Den gir retningslinjer for praksis innen medisinsk forskning på mennesker, organtransplantasjon og bruk av organer og vev fra mennesker, beskyttelse av menneskelige embryo og fostre, og bruk av pasientjournaler. En egen protokoll etablerer forbud mot kloning av mennesker.

KONVENSJONEN OM FORFALSKNING AV MEDISINSKE PRODUKTER OG LIGNENDE LOVBRUDD SOM INNEBÆRER EN TRUSSEL MOT FOLKEHELSEN (MEDICRIME-KONVENSJONEN)

■ Takket være Medicrime-konvensjonen, som er åpen også for land utenfor Europa, kan man nå bruke folkehelse som argument for å straffeforfølge distribusjon og salg, også via internett, av forfalskede medisinske produkter.

MEKANISMER FOR OVERVÅKNING OG EVALUERING

Alle land som innlemmes i Europarådet, underkaster seg uavhengige overvåkingsmekanismer som vurderer om landet overholder menneskerettigheter og demokratisk praksis. Noen av disse mekanismene er utformet i henhold til en traktat.

GRUPPEN AV STATER MOT KORRUPSJON (GRECO)

■ Greco identifiserer svakheter i nasjonal korrupsjonsbekjempelse og oppfordrer aktuelle land til å iverksette nødvendige rettslige, institusjonelle og administrative reformer. Evalueringen baserer seg på aktuelle konvensjoner i regi av Europarådet.

EKSPERTKOMITEEN FOR EVALUERING AV TILTAK MOT HVITVASKING OG TERRORFINANSIERING (MONEYVAL)

■ Moneyval ble stiftet i 1997 og skal sikre at medlemslandene etablerer effektive systemer for bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering.

DEN EUROPEISKE KOMITÉ FOR SOSIALE RETTIGHETER

■ Komiteen følger med på om de aktuelle landene innfrir retten til bolig, helsetjenester, utdanning, arbeid og bevegelsesfrihet som garanteres i henhold til Den europeiske sosialpakten.

DEN EUROPEISKE KOMMISSJONEN FOR EFFEKTIVISERING AV JUSTISSEKTOREN (CEPEJ)

■ Arbeidet i CEPEJ retter seg mot å utvikle styringsverktøy, god praksis og retningslinjer for bedre kvalitet og effektivitet i justissektoren. Kommisjonen publiserer jevnlig en rapport om evalueringen av europeiske rettssystemer.

DEN EUROPEISKE KOMITÉ FOR FOREBYGGING AV TORTUR OG UMENNESKELIG ELLER NEDVERDIGENDE BEHANDLING ELLER STRAFF (TORTUROVERVÅKINGSKOMITEEN) (CPT)

■ CPT, som er etablert i henhold til konvensjonen med samme navn, foretar jevnlig uvarslede besøk til forvaringssteder i de 46 medlemslandene (fengsler, politistasjoner, utlendingsinternater) for å evaluere behandlingen av internerte personer.

EKSPERTGRUPPEN FOR TILTAK MOT MENNESKEHANDEL (GRETA)

■ Arbeidsgruppen GRETA, opprettet i regi av konvensjonen med samme navn, publiserer jevnlig rapporter som evaluerer landenes grep for å iverksette tiltakene som konvensjonen omtaler.

RÅDGIVENDE KOMITÉ FOR RAMMEKONVENSJONEN FOR BESKYTTELSE AV NASJONALE MINORITETER

■ Konvensjonen sørger for en overvåkningsmekanisme som evaluerer og sikrer bedre beskyttelse av minoriteter i de aktuelle landene, ikke minst deres rett til fritt å delta i forsamlinger, frihet til forening med andre, ytringsfrihet, tanke-, samvittighets- og religionsfrihet, fri adgang til mediene og til sitt eget språk.

DEN EUROPEISKE KOMMISSJONEN MOT RASISME OG INTOLERANSE (ECRI)

■ Kommisjonen følger jevnlig opp problemer forbundet med rasisme, rasediskriminering, fremmedfrykt, antisemittisme og intoleranse i de 46 medlemslandene og kommer med anbefalinger til nasjonale myndigheter.

EKSPERTKOMITEEN FOR DEN EUROPEISK PAKT FOR REGIONS- ELLER MINORITETSSPRÅK

■ Pakten er verdens eneste avtale som handler om å fremme tradisjonelle regionale språk og minoritetsspråk. Komiteen følger med for å sikre at medlemslandene tar nødvendige grep for aktivt å fremme bruken av disse språkene på alle områder av det offentlige liv.

DE VIKTIGSTE PARTNERSKAPSA- VTALENE

En partnerskapsavtale åpner for at utvalgte medlemsland i Europarådet kan samarbeide om mål som ikke nødvendigvis er relevante eller akseptable for alle landene. Kun de medlemslandene som er involvert i disse avtalene, er med på å finansiere og utvikle dem.

EUROPARÅDETS UTVIKLINGSBANK

■ Banken ligger i Paris og er den eneste finansinstitusjonen som utelukkende har et sosialt formål. Bankens primære mål er å bidra til å løse sosiale problemer som følge av flyktninger, fordrevne, ofre for natur- eller klimakatastrofer, og som følge av forflytning av flyktninger eller annen tvungen forflytning av befolkningsgrupper.

DET EUROPEISKE DIREKTORATET FOR LEGEMIDDELKVALITET (EDQM)

■ Direktoratet definerer offisielle standarder for fremstilling av legemidler og for bestemte sektorer så som blodoverføring og organtransplantasjon. Det har også ansvar for å motarbeide forfalskning av medisinske produkter.

DEN EUROPEISKE KOMMISSJONEN FOR DEMOKRATI GJENNOM LOVGIVNING (VENEZIA-KOMMISSJONEN)

■ Venezia-kommisjonen er Europarådets rådgivende organ for grunnlovsspørsmål og er med på å definere og utvikle felles konstitusjonelle standarder og gi rettslige råd til land over hele verden.

NORD-SØR-SENTERET

■ Nord-Sør-senteret ble etablert i Lisboa i Portugal i 1990. Senterets formål er å fremme dialog mellom nord og sør og sørge for en solidaritetspolitikk i tråd med Europarådets målsettinger.

DET EUROPEISKE FONDET FOR FILMSTØTTE (EURIMAGES)

■ Eurimages er det første organet av sitt slag i Europa. Det finansierer samproduksjon, distribusjon, digitalisering og visning av europeiske kinematografiske verker samt oppmuntrer til samarbeid mellom profesjonelle aktører i filmbransjen.

DET EUROPEISKE AUDIOVISUELLE OBSERVATORIUM

■ Observatoriet samler inn og videreformidler statistisk og analytisk tallmateriale om kino-, radio-, fjernsyns- og audiovisuelle tjenester i Europa.

DET EUROPEISKE SENTERET FOR MODERNE SPRÅK (GRAZ, ØSTERRIKE)

■ Senteret støtter opp om utviklingen av språkundervisning og språkopplæring, som ledd i arbeidet med å oppmuntre til kommunikasjon og samarbeid.
www.ecml.at

POMPIDOU-GRUPPEN

■ Gruppens oppdrag er å utarbeide politikk for å hjelpe medlemslandene i kampen mot rusavhengighet.

UTVIDET PARTNERSKAPSAVTALE OM SPORT OG IDRETT (EPAS)

■ Hensikten med denne partnerskapsavtalen er å fremme sport og idrett og løfte frem de positive verdiene de formidler. EPAS jobber også med å utarbeide internasjonale standarder og utvikle felles rammer for samarbeid i hele Europa.

EUROPARÅDET OG UNGE

Ungdom spiller en nøkkelrolle i utviklingen av europeiske samfunn. For å kunne jobbe mest mulig effektivt med unge har rådet en original tilnærming i form av sitt apparat for samledelse, som sikrer ungdomsorganisasjonene like stor innflytelse på ungdomspolitik, programmer og prioriteringer som myndighetsrepresentantene.

DE EUROPEISKE UNGDOMSSENTRENE I STRASBOURG OG BUDAPEST

Over 5 000 unge med alle slags bakgrunner deltar hvert år i studiesamlinger, seminarer og kurs ved de europeiske ungdomssentrene. Over 15 000 unge nyter også godt av prosjekter støttet av ungdomsfondet (European Youth Foundation) for å fremme forståelse, toleranse og solidaritet

AVTALE OM PARTNERSKAP MED UNGE

Siden 1998 har Europarådet og Den europeiske union hatt en avtale om partnerskap med unge som har som mål å skape rammer for i fellesskap å utvikle en samlet strategi på området opplæring av unge ledere, ungdomspolitik og forskning.

www.youth-partnership.net

EUROPARÅDET OG DEN EUROPEISKE UNION

Europarådet og Den europeiske union er to forskjellige organisasjoner med hver sine roller, men de utfyller hverandre. Den europeiske union deler Europarådets kjerneverdier.

”

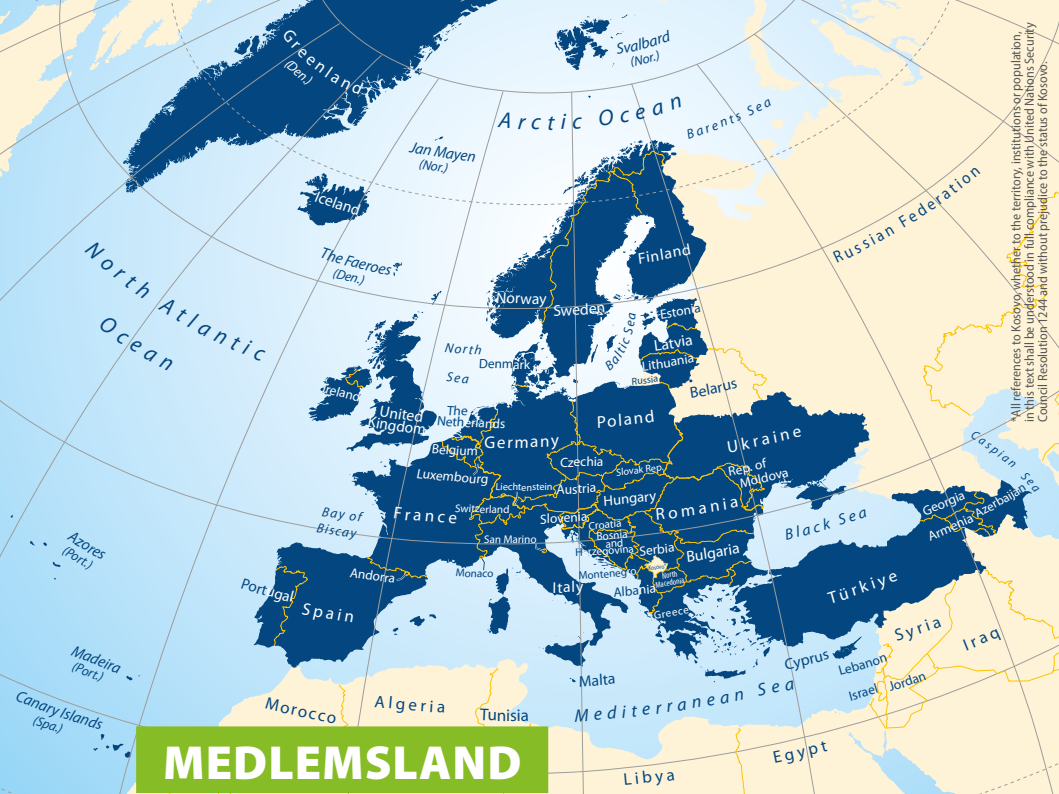
Visste du dette?

En lang rekke felles programmer med EU bidrar til å støtte opp om juridiske og institusjonelle reformer i hele Europa og i Nord-Afrika.

De to organisasjonene samarbeider tett på områder av gjensidig interesse, for eksempel med hensyn til å løfte frem menneskerettigheter og demokrati i Europa og tilgrensende områder. Det er rullet ut store programmer og vesentlige finansielle ressurser rettet mot organisasjonens felles målsetting om fred.

I henhold til Lisboa-traktaten skal EU undertegne Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen, som danner en felleseuropeisk jurisdiksjon for over 700 millioner innbyggere.

I tillegg til Den europeiske union har Europarådet nære bånd til De forente nasjoner (FN) og Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSCE).

46 MEDLEMSLAND

Albania, Andorra, Armenia, Aserbajdsjan, Belgia, Bosnia-Hercegovina, Bulgaria, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Georgia, Hellas, Irland, Island, Italia, Kroatia, Kypros, Latvia, Liechtenstein, Litauen, Luxembourg, Malta, Moldova, Monaco, Montenegro, Nederland, Nord-Makedonia, Norge, Polen, Portugal, Romania, San Marino, Serbia, Slovakia, Slovenia, Spania, Storbritannia, Sveits, Sverige, Tsjekkia, Tyrkia, Tyskland, Ukraina, Ungarn, Østerrike.

” Visste du dette?

Vatikanstaten, Canada, Japan, USA og Mexico har observatørstatus i Europarådet. Israel har observatørstatus i parlamentarikerforsamlingen.

Avskafe dødsstraff, forsvare ytringsfrihet, sørge for barns rettigheter, fremme likestilling, bekjempe terrorisme, sikre garanterte kvalitetsstandarter for legemidler og helsetjenester... Disse temaene berører oss alle, men vet du hvilken rolle Europarådet spiller på disse områdene?

Siden Europarådet ble etablert i 1949, har det utarbeidet, iverksatt og overvåket over 220 konvensjoner til forsvaret for det europeiske kontinentets grunnleggende verdier: menneskerettigheter, demokrati og rettssikkerhet.

Den mest kjente avtalen er Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen, og Den europeiske menneskerettsdomstolens domsavsigelser blir ofte omtalt i media.

Denne brosjyren beskriver kort hva Europarådet gjør, og hvordan det fungerer.

46 medlemsland. 700 millioner europeere.

Gratis dokumentasjon:
edoc.coe.int

Council of Europe Publishing:
book.coe.int

PREMS 024025

NOR

www.coe.int

Europarådet er den ledende menneskerettighetsorganisasjonen på det europeiske kontinentet. Rådet omfatter 46 medlemsland, inkludert alle medlemmer av Den europeiske union. Alle Europarådets medlemsland har signert Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen, som har som formål å beskytte menneskerettigheter, demokrati og rettssikkerhet. Den europeiske menneskerettighetsdomstolen overvåker medlemslandenes iverksettelse av konvensjonen.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE